

ტარტაროზი

ნაპოლეონი პიჭეი

F 224

„ნაპოლეონი“ (ეკიპა):—არ ვიცი რატომ ხლებ ა და,—როგორც კი კვირა-დღე მოახლოვდება—მოსვენება შეკარგება, გული ხშირად მიცემს და მიღონდება.
მეჩინი—მა-მა-მა-მა... ეს იმითმ არის, ჩემო ყარგო, რომ კვირა-დღეს „ტარტაროზი“ გამოდის და გეშინია შიგ არ იყო „ჩაფარდილი“.

„საერთო მტრის“

— არა მამანებო, მე ცხრალწლი არ შევლდა, უმაღლესში უნდა შევიდე — დაძინებთი ეუბნებოდა მამას ცხრალწლი დამთავრებული შალიკო.

— კი მარა, ფული, ნიკო? ვინახდა არ გინდა?

— ფული... ერთ-რას შენ გადამოგ ზაფხე და მერე სასახურში ჩავდები, თათი ხაჩიფი მყავს, საერთო ცოდნა დიდი მაქვს, ინდუსტრიალიზაციის საკითხში ყოვლად მესმის, მეტეინზაცია შესწავლილი მაქვს დეტალურად.

— მაგდერი თუ კი იცი, ბლარ მეშინია, — ამერილიანთი თქვა მამამ, რომელმაც გული გაუმეგარა შვილის „მეტეინზაცია“.

შალიკო ჩაეგდა ქალაქში და უნივერსიტეტში შეიტანა განცხადება:

„საერთო ცოდნა მაქვს, მინდა კიდევ ადვიტურყო უმაღლესი განათლებით და ცოდნით შეიარაღებულმა გავეპოვებო, ქუყანის თავდაცვის საქმე. მართალია მისაღვი ადვიტურად არ არის ბევრი, მაგრამ ადვიტების მომჭერებას რეჟიმის გაჯერებით კი შესაძლებელი ჩემს მიღებას, რააც ხელს შეუწყობთ ჩემს კულტურულად წინსვლას. რაც შეეხება სწავლის ფულს, ვთხოვთ გაატარონთ მისი შემცირების კამპანია და დამინიშნონ სტიპენდია, რადგანაც ვარ პროლეტარული ელემენტის და მამანებო — ძველ ბოლიშის ბლარაიტიარა შეიშავალი ბლარ აქვს ანტირელიგიოზური კამპანიების წყალობით. მამს გარდა, ვთხოვთ მოიცილოთ თათი საცხოვრებლათ, ყარგო იქნება თუ ორი თათი იქნება, რადგანაც მიკოლოპჩემიც აპირებთ თბილისში გადმოსვლას და ბიძაჩემს, როგორც პატარა ვაჟარს, არა აქვს თათისის შონის სასუალება.“

განცხადება შალიკომ თავის ამხანაგს — ძველ სტუდენტს წააქვია, რომელმაც იმხარა კუთა და განცხადებებიდან ამომალა ყველა „კონტრ-რელიგიოზიური ადვიტები“.

შალიკო წარსდგა გამოცდებზე.

წერათ გამოცდის დროს იგი დიდი რიხით სწერდა: „ქართული მწერლობა, როგორც სახვითი ხელოვნება, ვათქვიფავა მეურნეობის აპარატში და აშუქებს ბიუროკრატისზის უარყოფით მომენტებს. ძველი ფორმები დანგრეა და მოხდა შინაარსის რაციონალიზაცია. ეს კამპანია დღესაც გრძელდება საერთაშორისო მდგომარეობის გართულების პირაბებში. მიუხედავად ამისა, ქვეყნის პროლეტარიზაციის პროცესი ჩვენ ვეკარანახებს პროლეტარმწერლობას დავაწვივთ და ავილით სოფლის მეურნეობის მეკანიზაციის გეში. ამ დარგში უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს წერა - კითხვის უყოღნიარობის მოკვდიცია, რისთვისაც საჭიროა ხანდილქციების და ავტობიოგრაფიოდეგნების გამართვა. წარმოდგენეში ყველამ უნდა მიიღოს მსურავლე მონაწილეობა და ვართევე თვითეულმა მშრომელმა უნდა დასწეროს თათო - ორიოლა ლეგია ოქტომბრის დღისსწავლებლის შესახებ.“

საზოგადოებათ მეცნიერების დარგში გამოცდის დროს შალიკომ ყველაფერი აურია, მაგრამ გამოცდიდან ამერილიანთი გამოვიდა.

ქართულ მწერლობაში ზეპირი გამოცდის დროს მან ყარგად უქაშუხა ნინოშვილის შესახებ.

— დანიელ ჭონჭაქევი რაღას მეტყვი? — შეეკითხა მამს.

— დანიელ ჭონჭაქევი — დაიბნა შალიკო, — დანიელი ებრაელი იყო და მისი პოემა...

— დანიელი განა ებრაელი იყო? ან მისი ნაწარმოები პოემა?

— უკაცრავად, მე „დანიელა ურია“ მომაგონდა... არა, ებრაელი არ ყოფილა, მეგარა... ერთი სიტყვით, უკაცრავად, მარა, მასწავლებლები ავად ვეგონებდა და დანიელამდე ბლარ მივსულვართ... ისე, საერთო ცოდნა მაქვს....

მოვიდა არითმეტიკის გამოცდების დრო.

— რას იტყვით ათწილად ნაწიერების და ლოგორითმების შესახებ?

— ათწილადი ნაწიერების თეორია არ ვიცი, პრაქტიკა მაქვს მხოლოდ... ლოგორითმები ბლარ გვისწავლია, რადგანაც ჩვენი მასწავლებელი ჭობ-სამკითხველის გამავტე დინიშნეს და ბლარ არ ჭქონდა... ისე საერთო ცოდნა მაქვს...

დადგა ფიზიკაში გამოცდის წამი.

— რა შინაშეწობა აქვს ფიზიკის კანონებს?

— დაიბნა შალიკო, — ფიზიკური კანონი ფიზიკური ძალაა, ხოლო, ფიზიკურ ძალას დიდი მნიშვნელობა აქვს მოქიდეისთვის... ისე კი, ფიზიკური ძალა უხეზა და, მამასხადამე, ფიზიკურ კანონებსაც არ უნდა ჭქონდეს გასავლად...

— ვერ გქონიათ გარკვეული წარმოდგენა ფიზიკაზე? — უთხრეს მამს.

— არა, ფიზიკა ვიცი საერთოდ... ვიწრო სპეციალობა მაინც არ მწამს... საერთო ცოდნა მაქვს...

მოვიდა რუსული ენაში გამოცდის დღე.

— რუსული რა დეტალურად არ ვიცი — განაცხადა შალიკომ გულწრფელად. — მაქვს მხოლოდ საერთო ცოდნა რუსული ენის შესახებ.

— რატომ არ იცი?

— რატომ და... ჩვენმა მასწავლებლებმა არ იცოდა: მან ორი წლის წინად ვათავი ჩვენი ცხრალწლი და იქვე დანიშნეს მასწავლებლად. სხვა გაკვეთილები არ იყო თან-ვისუფალი და ისევე რუსული ენა აილა. ამიტომ ჩვენც ვერ გვასწავლა ხეირიანად... საერთო ცოდნა კი ყველას გეექვს, მასწავლებლებსაც საერთო ცოდნა ჭქონდა...

გამოცდები ვათავდა.

— რა ქენი ბიკო, არ მოგიღეს? — შეეკითხა მამა სახლში დაბრუნებულ შალიკოს.

— არ მიმალავა ყოფილა საჭირო. თურმე ყველა საგნებში უნდა იცოდეს; ისე არ მოგიღებენ... არაფერია, ამ საერთო ცოდნას აქვს გამოვიყენებ, — სიტყვა შალიკომ და ისევე სოფლის მასწავლებლობა იქისრა „საერთო ცოდნის“ გამსაერტლებლად.

აღლარ-აღლარხან.

„ხიჭათი“

სოქლი: (ქმარს) დომიდე, აი გავო აწი ვახასოვარი გახდება, და თუ სკოლაში არ მივევით, — ანა-ბანა არ ეცოდნება!

— მამარი: გაიგე, ქალო, ვინ არიან მასწავლებლები და თუ ხალგამომცვარი მასწავლებლებია, — სახლში ვდგავი; თუ ხნერი და პატონისებია, — მაშინ უნდა მივსკეთ სკოლაში, ანა რა უნდა ვქნათ?

სტუდენტთა მოძრაობა

ს ი ვ რ თ ხ ი ლ ე

სტუდენტები მოძრაობა ხალხია. ისინი ღღეს რომ ჩოხატურშია, ზელა ქუთაისში, ზვე თბილისში არიან და სავსისით საზღვარგარეთაც კი სურს წასვლა თუ გაუშვებს.

სოფელში, დაბებში და მაზრებში კურსდამთავრებული სტუდენტები შერეულ ფენებისაგან შედგება. ზოგს რუსული აქვია, ზოგს ალგებრა— ზოგს ტანისამოსი, ზოგს კიდევ ყვეთელი ბოტნიკები. ქალაქებში კი ამ ნაკლებს ასწორებენ. თბილისი სტუდენტური სტუდენტებისათვის ხელგამწილი მასწავლებელია—ათასში ერთს— (ისიც ხეირიანი თუა) უნივერსიტეტში ლეზულობს; ზოგს ტრაქტორის ყურსნებზე გაზანს; ზოგს სამკვიხელოს კურსებზე; ზოგს ხომ კურთხეების და ფოშტალიონების ადგილს აძლევს; კარგი სტუდენტები კი (თუ გოგრაში რამე აქვს და ხელი უფარვა) რეგისტრატორათაც იგზავნიან.

ღიდ შემწეობას უწყვეს სტუდენტებს საზოგადოებრივი კურსები. ის მრავალფეროვანია და მრავალ ფენოვანი ხალხიც ჰყავს. თუ კაცმა ოთხი მოქმედება იცის, ისიც იქ მიდის; 5—6-ს თვეში ბულვალტერი გამოვა და სასპეციალური ჯამაგირებით ამოიყვანს მშვიერ კუქს.

გზაურობა

კარგ მასწავლებელს თბილისი იქით რომ ქუდი გაუგდო, არ აიღებს, ისე ეზარება თბილისის მოცილება. დაბაში თავს იყრის ხშირად ახალგაზრდა და მშობარა პედაგოგები. მოწოდებით პედაგოგს წლის ბოლომდე არაფერს გულზეა. წლის ბოლოს კი რიხინად ჩაუარს გვერდით და თვალეზის ტრიალით აშინებს.

თუ კარგი ნიშნები არ დაგიწერია, 24 საათში უნდა დასტოვო ეს მხარე. მასწავლებელსაც ექმნია და აკამყოფილებს მოწაფის მოთხოვნებიანს.

ბაღები და მოწაფეები

მკით-შეფიცულება ბაღები და მოწაფეები. ავილით ვერის ბაღი. აქ ბევრი მოწაფე-ქალი და ვაჟი შიდა სამეცადინოთ. მეცადინობს რომ მოჩიჩებინ. მერმედ სიყვარულს უსწინა ერთმანეთს.

თეატრები და სტუდენტები

ქნაქარი თეატრებისათვის სტუდენტობას არ მოეზოვება. თუ დაპატრე ვინმე ნაცნობმა, ხომ კაი; თუ არა და სამი, ან ოთხი ერთ ბილეთის აიღებს და ამ ერთ ბილეთით ყველა ახერხებენ შიგ შესვლას.

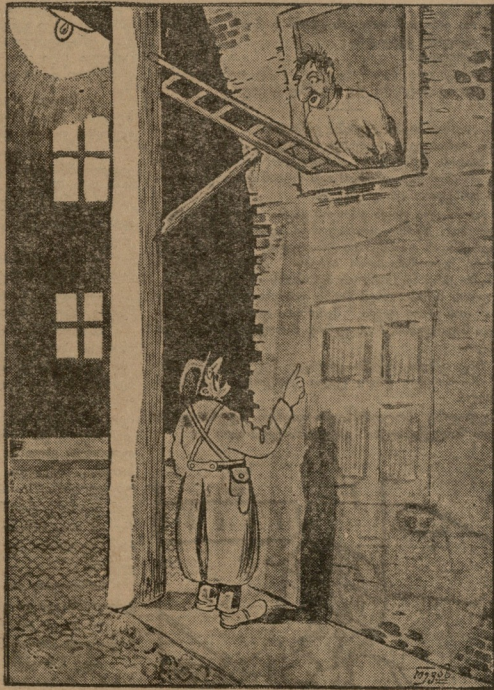
კარგი ბაღი და სტუდენტები

კარგი ბაღი და სტუდენტები მამიკებია. ვისი გინდა სტუდენტის ფული არ ემართოს, შეისტე, მეპაპიროსე, მეპურო, შენახშირე, შენავთე ეს ყველა მოვალეობა.

ძნელადლი.

სახლის მეპატრონეები ყურადღებას არ აქცევენ სახლების ბინის ქრას თვისთვის იჯობებენ და სახლს საჭირო შევითებს არ უყუებენ. ამის გამო ბევრი სახლები უნუღე მოდგამიერობაშია.

(ვახუშტიანი)

მილიციელი (მდგმურს):— შენ ვინა ხარ, რომ ამ შიდასახლისს არ გპინავს და კიბე გამოვიღებოთ თითხიდან ბოძზე?.. ალბად ქურდი ხარ?
მდგმურსი:— არა, მშობილო, მე მდგმური ვარ— აქ ვცხოვრობ... მძინარე ცოლ-შვილს ვვარაულობ— მემში ნია სახლი არ დაინგრეს და შიგ არ მოჰყვეს..

მ ვ ა ღ ღ ე ბ ა

„სტრახროუზი“-ს სპეციალური ნომერი

„მეცნიერება და ტექნიკა“

ლევანის როსტროპოვის რედაქტორებით

ს ი ც ო ც ხ ლ ე წ ა რ ს უ ლ ი ტ

მთელი საათი ვუყუები მაგიდის, რომ „ტარტარო-ნი“-სათვის მასალა დამწერა, მაგრამ ფუტე იყო პაპირისების ერთმეორეზე წვეავც და კუთხიდან-კუთხებზედ ბოლოს ცემატ.

— ეი, რა ამბავია? დროვის ცხენი ხომ არ ხარკ?! — ამომიძახა დემეტრემა ქვევიდან.

მე შევიწერდი.

— გადახედედავ მიდამოს—უგებ რამე თემა დამებო-ღოს თავში! — გავიფიქრე და ივიანზე გავედი.

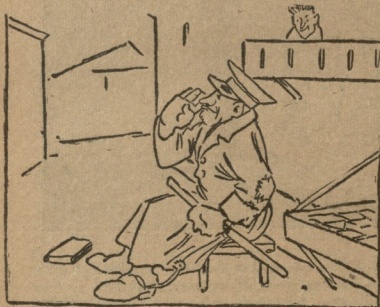
ჩემი ოთახის ბივანი ქუჩაში გამოდის. ქვეშ, მოსახვედში ყოფილი სამხედრო პირი პაპირისებს ჰყიდის. მუშტრებს „უხათრებით“ მისი და მიანც-დამინც არ აწუხებენ. ამიტომ იგი მუდამ რომანებს კითხულობს სამხედრო ცხოვრებიდან.

— რა მასალა უნდა იშოვოს კაცმა ასეთ პირობებში და გარემოში?! შწამს—დრამატურები ვიყუ; ამ მეპაპიროსის ცხოვრებიდან დაესწერდი ტრაგიდიას. მაგრამ შე იუმორისტი ვარ—სახუმარო აზრებს ესწერს! — ველაპა-რაკები ჩემს კარვ ნაცნობს და მეგობარს—ჩემს თავს.

ამ დროს მეპაპიროსემ წივიდ დახურა. ამოიღო „ფე-დერაცია“—დან ერთი ცალი პაპიროსი და ის იყო ცეცხლი უნდა მიეკიდებია, რომ უცხად პირიდან გამოიღო და ისევ ხასილო.

— რაც იქნება, იქნეს—ერთხელ მეც მოგსწევ „სა-ვეტცის“-ს! — ამოიღო ერთი ცალი „საპუთოა“ პაპიროსი და გააბოლა.

ქვეფენილზე ბოლოს სცემა დიიწყო. ეტყოფოდა წა გიხთხლის შთაბეჭდილების გავლენის ქვეშ იყო:

იციინოდა, ხელეღს ზეგით იქნევდა (ავონდებოდა რომანიდან: ჟაფე-შანტანი, შინახ-კაპიტანი როსკიებში ქეიფობდა და სადღეგრძელოების სმა). ილიმებოდა და თავს აწუხებდა (ავონდებოდა რომანიდან: ფანჯრიდან ამ-ხანავის ცოლს ვარშიყებოდა და პავმანს უნიშნავდა); ხან შეკრთებოდა (ავონდებოდა: ცოლი წამოიფსწრო არსიყი-ბის დროს); მუშტრებს ისეოდა და ბრაზობდა (რომანი-დან: ოფიცერმა დაღწრო—ღმწიქს“ შემოჰკრა). ხან მხნე სახეს ღებულობდა (რომანიდან: გენერალს პატაცს აპარებეს); ხან, ისე მიდიოდა, თითქოს ალღუმს უძღვება წარს; ხან მუბლზე ხელს მიიდებდა, თითქოს „ჩისტს“ უღლებს შთავარ-ხარდალხოს... ყველა ამასთან შესაფერ სი-ტყუებსაც ელაპარკებოდა.

— ქუტიდან შემუღილავ ეშმაკებს ელაპარაკებია მარ-თლაც სხაჯილია! — გამიხარდა მე, მაგრამ ამავე დროს რაღაც წამწურწურულა:

— სასაცილო, მაგრამ სავალალოც არის მისი მღლო-მარეობა. კაცი გენერალი თუ არა, პოლიკონივი მიანიც უნ და იყოს—და ეხლა კი მეპაპიროსეთა არა. არც ისე უნდა ცემული კაცი ვარ, რომ სხვის უხედურებზე ფელეტონი დაესწერო, მკითხველი ვაცინო და მე გონიარია ავიდი!

— Стария вещи! — მოისმა მეორე ქუტიდან შურუმ-ბურუმის ხმა: მეპაპიროსე შეკრთა და გზარაზებით მია-ფურთხა. ოცნება დაუფურთხო შურუმ-ბურუმმა.

— ანდა იმაზე რა უნდა დაესწერო?! კაცი ძვილებს ყუდულობს—ჰყიდის და ამით ცხოვრობს! — კავიფიქრე შუ-რუმ-ბურუმზე.

მეორე ქუტიდან ორი კაცი მოდიოდა. ერთს მღვდე-ლის ანაფორა ეცევა, ხოლო წვერი კობხად ჰქონდა შემო-კრევილი.

— კარგი ოთახია! ხოლო ერთი თვის ქირის რაოდე-ნობა მე უნდა მომცე! — ეუბნებოდა ანაფორიანი მეორეს.

— შეტაც იყოს, მხოლოდ ბინაში ჩამასახლე! — და მეორე გამოეშვიდობა.

ანაფორიანი მოტრიალდა; მთა-წმინდის ეკლესია და-ინახა და პირველად დაიწერა:

— ოღერო, მოაწყვე ეს საქმე! — სოჭვა ეს და მივიღე მეპაპიროსისთან (ცალმობი პაპიროსის საყიდალი.

— ანდა იმაზე რა უნდა დაესწერო?! კაცი მოძღვარ-იყო და ეხლა ბინის მაკლერბა დაუწყია. მაგისი ლოცუა-კურთხევეთი და პროტექციით სამთბემს ღებულობენ ცოადვის; ეხლა კი ოთახსაც ვერ შოულობს კოლიენტები-სათვის... მოდი და დასწერე სასაცილო ფელეტონი ასეთ უხედურებზე?! — ამ ფიქრებში ვიყავი, რომ მეორე ქუჩა-დან დაეინახე აქეთ მომავალი ხმელი და მაღალი, ყველგან-რო და თავგამხმარი კაცი, რომელსაც ხელში ჩანთა ეკი-რა. ეტყოფოდა იგი შიკრივი იყო რომელიმე დაწესებუ-ლებისა.

მართალია: როცა პირველად დაეინახე, კინაღამ სი-ცილი წამსკდა და გამიხარდა:

— იი, ეს კია ჩემი მუზა! — მაგრამ, როცა ამითამ-მოვიდა და ახლოდან დაეინახე, შემოცოდა.

იქვე ჩაოხრდა მეპაპიროსისთან, რომელთანაც ისე-ვანებენ, „იმუსლებენ“ „მოგზურებზე“, და ხალათის ქალ-თით ოფლის წწენდა დაიწყო სახიდან.

— კაცი დამდნარა! დღეს თუ ხვალ საიქიოში წაბრ-მანდება და მაგას უნდა დაესცინო? არ ეყოფა მას მისი უხედურება?! არა... არასოდეს!...

Стария вещи... ხარა-ხურა! — მოისმა იქვე და უცხად მოსახვედვიდან გამოვიდა შურუმ-ბურუმე, რომელიც „სად-გურთან“ შეკრდა პაპიროსზე ცეცხლის მოსაკიდებ-ლაე.

— რაღა სხეავან ექებ—აგერ ერთი „სტარია ვეში“ და ხარა-ხურა! — უთხრა ხუმრობით შიკრიკმა შურუმ-ბუ-რუმს.

ოთხივემ საუბარი გააბეს ერთმანეთში.

— ამათ გაეკრევების ამბავს თუ ვუყურე, სამუდამოდ დამეკარგება იუმორისტული ფელეტონების წყრის უნარს და სურვილი! — გავიფიქრე ერთ წამს, მაგრამ მაშინვე სხვა აზრზედ გამიბრინა თავში:

— დიციღე... აბა, ყური დაუგდე რას დაპარაკობენ: შიკრიკი:— ეეეე! ასეთია ცხოვრება... საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარე ვიყავი... როგორც მინდოდა, ისე მიმყავდა საქმე... მთელ გუბერნიას ვატარებდები... ასეთი შემთხვევა მქონდა, რომ...

შეპაპიროსე:— ეე! შენ ჩემი იკითხე! რა დიდებული ცხოვრება მქონდა? კავალერიაში ვიყავი... ასეთი მედღესობა ცხენი მყავდა, რომ...

შურუმ-შურუმ:— ეეეე! ერთი ჩემიცი იკითხეთ და! პროსპექტზე მქონდა ორი მაღაზია. ქალაქის ცენტრში საამისი სახლი ავიყენე... თვითონ მე ისეთ სასახლეში ვცხოვრობდი, რომ...

მაკლირი:— ეეეე! თქვენ, თქვენ ხართ და, მე რომ ცხოვრება მქონდა... ეხე! რა ცხოვრება დამეყარა? როცა მომავრდებდა, ცრემლები მაღვებდა თვალზე... სწორეთ გიფხრა, ასეთი მრეველი მყავდა, ასეთი რომ...

შიკრიკი:— ხუმრობა საქმე ხომ არ იყო, ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარეობა? გიყვარდეს ფული და ძღვენი... იმდენი მოდიოდა, იმდენი მოდიოდა...

შეპაპიროსე:— როცა პოლიციეობა მივიღე, ასეთი ილტუმი იყო, რომ მთელი ქალაქი დავსწრო. მუსიკის ხმა ცასაც კი სწევდებოდა და...

შურუმ-შურუმ:— რა კარგი დრო იყო, რა კარგი! ჩემს მაღაზიებიდან მუშტარი გაწილიებული არასოდეს არ წასულა — ყველაფერი მქონდა და კიდევაც...

მაკლირი:— მართლაც რომ მქონდა მაშინ ცხოვრება... ქიარწილი, ნათლობა, დასაფლავება — ყველა ისეთი ფულის და ჭამა-სისის წინამორბედი იყო. მიხაროდა: ქორწილიც, დაბადებაც და სიკვდილიც. რატომ არ გამიხარებდებოდა, როცა...

შიკრიკი:— ოი-ოი, ოი-ოი!... რა კარგი იყო, რომ სასამართლოს დარბაზში გამოვცხადებდები: ამა და ამ კანონის მუხლის ძალით მისჯავა — დახრიბა. შეიქნებოდა წივილ-კივილი... მე კი არცხინაღ გამოვბრძანდებოდი, ჩავჯდებოდი კარებში და, მამარდა, — გავექროლებოდი... მომდევნე უკან მაგარ...

შეპაპიროსე:— პო-და გოსუღარი-იმპერატორი რომ გვესტუმრებოდა, რა მზადება გვექონდა მაშინ!? ცხენები

ისე უნდა ყოფილიყვნენ გაწმენილ-დასუფთავებულნი, რომ თეთრი პერნატკებით ესწრაფილი და ვაი იმ ჯარისკაცს, რომლის ცხენს მტკერის ნამცეცი აფშოპანდებოდაც იქვე ვროზგავდი... რომ ვუკამანდებოდი ჩემს პოლს:— **СМЕРТИ!**— მთელი ჯარი ისე გაქცევდებოდა, როგორც: **შურუმ-შურუმ:—** პაი, პაი, რა კარგი ცხოვრება გვექონდა ყველას. ვინც ჩემი მაღაზიის წინ ვაივილიდა, ყველას თვალი რჩებოდა და ვიტრინაზე; უნდოდა თუ არ უნდოდა, მაინც შემოდიოდენ და ყიდულ...

მაკლირი:— როგორც კი მხაზე ზარებს შემოპრავდა, ხალხი მაშინვე იწყებდა ეკლესიაზე დენას... იმდენი შესაწირავი მოჰქონდათ, რომ...

შიკრიკი:— შენ ჩემი იკითხე! რა დედასა რა ცხოვრება გავვიფრინდა? ესლა არლილს ვეგვიჯე მაშინ რომ გენახებო...

შეპაპიროსე:— თქვენ არ ვიცი და, მე რომ მაშინ გენახებო, პირჯვარის დაიწყოდი და იტყოდი:— სიღამა-ხის განსახიერება ეს არისო! ისეთი მოყვანილი ასეთი კონტა და ისეთი...

შურუმ-შურუმ:— ჰე! ჰე! ბედის დაიცნა ამაზე მეტი შეიძლება? მე რომ საღამოს ალაზის დაგვეტენებდი ნოჭებს და პროსპექტზე ვაისეირნებდი, ყველას ჩემზე რჩებოდა თვალი: — ვინ არის ასეთი მრეველი და მოდი დარეკა კაციო? ვასათხოვარ ქალებს ჩემზე უკეთათ თვა...

მაკლირი:— მე უნდა გენახებო თქვენ— ბლაღოჩინის ოქროს ჯვარი რომ გემეფოდა აბრეშუმის შავ აფორაზე! პირდაპირ მაცხოვარს ვგავდი. ზიარების აღების დროს, ეკლესია ღამაზე ქალებით ივსებოდა და გიყვარდეს თქვენ რომ იმით იგი ამავეა— მოდიოდა და მოდიოდა ძღვენი და...

შიკრიკი:— და ეხლა კი, ჩემი სიკეთის არ იყო, აბრეშუმზე თქვენს საქმეს... საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარე ვიყავი და ეხლა კი საინაო სასამართლოს შიკრიკი ვარ... აი, დამსახურება და კარებია, თუ გნებებთ, ეს არის! ცნებები გამომწვარი მაქვს წაბა-უქულება სირბილით; ეგელი და კისერი ყანასავით გამოვბრძოლა... ფხებზე ტყა...

შეპაპიროსე:— ვინ ჩემი უნდა იკითხოს! ვეზიარ აქ და დღემ ორ-სამ კოლოფ პაპიროსს ძლიეს-და ვყიდი. ზამთარი მოდის, ამ ვაფხეკილ მუნდრის მეტი არაფერი აღარ შემჩინებია... ისე უბერავს ზამთრობით აქ ქარი, რომ...

შურუმ-შურუმ:— მეც მაგერ არ ვარ! ფხის გულზე ტყავი გადამეჭრა. ორ-სამჯერ შემოვივლი ამ უხანს, მაგრამ ხერი მიწი არ არის, ეს ტანსაცმელია ჩემი საზამთრო-საზაფხულ...

მაკლირი:— სამი კვირაა ერთი თოხას ვადავყვედი და არ იქნა ხელში ჩავდებო. ეგებ პურის ფული მემუხანა. ეს გრა-ნი ანფორა შემჩრა; ეეეე არც შარავილი მოცეცა და არც შარავლის მეორე. ჯერ-ჯერობით კი ვავდივარ იოლათ, მაგრამ ზამთარი მოდის და...

ტურმეს კბილებს ვაჭერდი, რომ არ გამეცხოვოდა, მაგრამ სილილი ვერ შევიმეგრე და ისე ვაღვიხარბიერებოდი თოხივანი ზეგ წამოვარდენ და ყურები ცქვიტეს.

მე თოხაში შევარდი და ტახტზე დავვიდე სილილი მისავებულმა.

ეს ამავე მართალი იყო. ვისაც გინდათ, დაიჯერეთ ეს ისე არა და— რა მენადლება, თქვენი ნება!

მ ს ბ ა ვ ს ნ ე ბ ა

„კედლის გაზეთებში დაწესებულების თანამშრომლები მონაწილეობას არ ღებულობენ. ადგილკაშის მდინეები მათხოვრებელით სთხოვენ მოსამსახურებს წერილის დაწერას, მაგრამ...“ (მუშკორის შენიშვნებიდან)

— წამოდი, კაცო; რას უტყვი? ნუ თუ მათხოვარი ამის მეტი არ გინახავს?
 — არა, კაცო!.. საქმე იმაშია, რომ ეს მათხოვარი ყველას ისე იღვრება და სხვებს მოწყულებას, როგორც ჩვენი ადგილკაშის მდინეები გვთხოვენ—დავუწეროთ წერილები კედლის გაზეთისათვის.

ო. ხ. ც ი კ ლ ო ნ ო !!!

ვა, კაცო, რა ყოფილა ეს რევოლუცია?, როგორ აჯადუნდალივით აურია ყველაფერი! არა, ვოზღუბეც რომ შაიცივალ! შაიცივალა, მაშ რა უჯანაბა, კაცო! ზამთარი — ზამთარს არა ჰგავს და, ზაფხული—ზაფხულს! თურმე ყველაფერი ნისასტია ამ რევოლუციის დასდგეს თანა და მე კი არ ვიცოდი!

არა, რევოლუციის ბრალი რომ არ იყო ყველაფერი, განა წინათ აქ არ ვიყავით! რატომ მაშინ არ იყო ასე არეული, ეს ვოზღუბის! ამ მე ვარ გლეხი და ტუპოვი, და ამ ქვეყნიერებისა არა გამეგება რა, ანდა ქვეყნის იზმენენია მოუვიდა რადა!

ხან ნიაღვრე მოვარდებდა და მთელი სასტაინია მიაქეს, ხან თოვლი გვახრჩობს, ხან სიციხისაგან ვიხრჩობით, ხან ჭარი ამოვარდებდა და მიგვლწე-მოგვლწევას!... ერთი სიტყვით, პრამით ბეწვეხედაც ჰკილია რაღა ჩვენი ცხოვრება! როდის მოვა მიქვლგაბრეილი. სულს ამოსაძრობათ, კაცო! ღირს იცის! ბარემ თუ ამოძრობა, ამოგაძროს სრიაზე და მორჩეს, რაღა უქნაოთა გვხრუკავს ნელ-ნელა ფორნიკეზე!

იძიხან: — ცეკლონმა გადაიარაო და ეს ვოზღუბის იზმენენია იმისი ბრალიაო.

კაცო, წინათ სად იყო ეს ციკლონია, თუ ბიკლონი?! როგორ, წინათ ხალხი არ ვიყავით?! წინათ ვოზღუბ არა ვყლაბედივით?! „ციკლონმა გაიარაო...“ ვა, კაცო, ქრისტეს ჯოვით ხომ არ დადეს, რომ აქამდის ვეღარ წავიდა!

წავიდა კი არა იმდღეს იმისთანა მამოტრიადლა, იმისთანა ჭარი ასტეხა, რომ ურგანმა მთელი ტიფლისი მიღეწე — მიღეწა! კაცი დაგებრი და ამისთანა ჭარი ქალაქში არ მიხანამს! ამ უზარმაზარ ხეებს ისე გლეჯდა, თითქოს სტაფილი ამოაძროვო! შუშები ხომ სულ მიღეწე-მიღეწე! სახლეს კრიშებს ისე აძრობდა, თითქოს შობა მოხადაო! ერთი სიტყვით მთელი ქალაქი მოგლეჯა რადა!

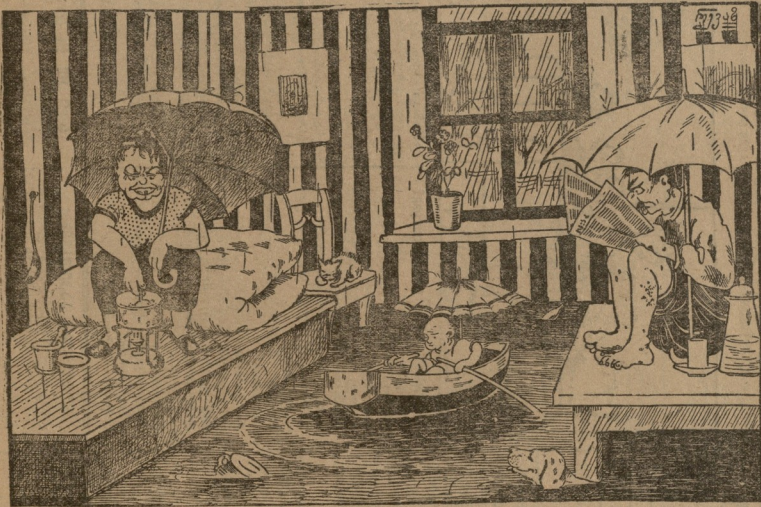
ჰოდა ამისთანა ურგანში ვართ არ მოვეყვით მე და ჩემი დეველა!... რაღაცა ღმერთი გამიწყრა და ჩემ სიმამრიშვილთან წავიელი სტუმრით. ამიტყდა ჩემი დეველა: — გინდა, თუ არა, უნდა წავიდეთ სახლში.

ს ვ ღ ა რ შ ი

„ბათიში ზოგიერთ სამჭოთა სახლებში წვიმის დროს შეუძლებელია ცხოვრება — წვიმა, როგორც ვა-
რედ, ისე ჩამოდის სახლებში“.

ს(მლი: (ქმარს გაბრაზებით):—თავი ვაანზე მე გა ზეთის კიბხვს; ბავს და ძაღლს მიხედ, რომ არ დაიხრ-
ჩენ... ხომ ზედავ მე არ მცალია—ხადილს ვაკეთებ!

ვეზნები:
 დედაცაო, რა დროს სახლია? ვერა ხედავ ქარი ყვე-
 ლაფერსა მგლეჯავს?
 — რა უფოთ, რომ გლეჯავს! მე რას მამგლეჯავსო-
 ევ, რას ვიზამდი. დედაცაოს გაჯავრება არც ისე ად-
 ვილია! რომ ჩამოუშვებს იმ ცხვირს, გემლი ბადრიჯანი-
 ვით, ერთ თვეს ახლი აღარ მიგაკარებს!
 მეც ავდექ და გამოვეყვი, მერე პირშია ჩემი ფე-
 ფელა ისეა ჩაქმული, თითქოს საჭიდათ იყოს ვამზადე-
 ბულიო! ეს კლავები მოტიტელეული, გრუდი სავსემ
 ბტრტი; კაბა ხომ მუხლის კვირისტავ ზეითა აქვს ატა-
 ნილი ისეა დაკარწყებული, თითქოს შეთევვე გიგუა
 იყოს!
 მოვედვართ სახლში, მაგრამ რომ დაუბერავს ქარი
 და ამ კაბას წამოაზურავს თავზე, სირცხვილით ვიხრუკე-
 ნი კაცი! მთელი პაღივარეუბი და რამე - რუმები სულ
 მხოვრინ და მთელი ქვეყანა მისჩრებია ფეფელს! საწ-
 ყალს კაბა ხელით უქრავს და ძლივს მობაჯბაჯებს!
 მიყვრის:
 — კარაბე, მაიცა კაბას მიწვეს ქარიო!
 ვეებნები: არა, რომელი ქარედა ბარიზა შენა მეყე-
 ხარ, რომ მოდის კაბას იკრავ?
 — ვა, მამ თხრეტვაში ხომ არ გამოყვლები? ვისზე
 რა ნაკლები ვარ!
 — ნაკლები, თორემ უწმინთა კრუფოები დაიკრება?
 დედაცაო, სხვები რომ იკრავენ მოკლე კაბებს, ახალ-
 გაზრდები არან და რიგანი ფეხები გამოუწრდები! არა,
 შენ რა უნდა გამოიხრდეს, რომ ფეხები რაბოი დვორე-
 ცის სტოლებს მიგვავს! ტანი ხომ ისე გაქვს გაშავებუ-

ლი, რომა ხუთისმა მალარიმა რომ ვიხატუნოს ჩოტკები,
 ხუთის წელიწადს ვერ გავათოვრებს!
 ამ ლაბარაკში რომ ვართ, ერთი უცებ წამოუჭროლა
 ურავანმა, ფეფელსა კაბა თავზე წამახურია და როგორც
 ბურთი ისე ვააორა ძირს! ყვირის ფეფელა:
 — მიშველით, მიშველით! საწყალმა ფეფელამ მირა-
 თო ღრიალი. მივარდი, მიხდა ავაყენო, მაგრამ დამქ-
 როლა ქარმა და ფეფელას მიმახებოქა. ფეფელა ისევე ყვი-
 რის და ღრიალბს. მაგრამ ბუნუნუნს! რამდენი ავიწვევ,
 იმდენი ურავანი ზევიდან მაწვება და მე კი საწყალ ფეფელ-
 ას ვაწვები და ვქუტიტავ!
 მოცვიდუნენ მილიციონერები, მსტაცეს ხელი, წა-
 მამავდეს ზევით და ერთი ორიოდ რიგინათ მითავა-
 ზუნს!
 — ეკ ტ სმეტ აბივაიტ ენჩინაო.
 ვეებნები: — კაცო, ურავანმა წამახებოქა ფეფელს!
 მაგრამ ყურს დე ვგადემს! მსტაცეს ხელი, წამათ-
 რიეს მილიციაში. და ჩამავდეს პაღელაში!
 ახლა გზივარ ქარუმა ყაბილით, არესტოვანი. სად
 არის ის ჩემი მოკლე კაბიანი ფეფელა? ოხ, ჩემი ცოლო
 ელოს ამინსუქუნისამდე ამ ციკლონს და ვინც ეს მოკლე
 კაბები მათვლა იმსაქე: ვა, ვა, ვა, ვა როგორ შავლსები
 ეს კაცი, როგორ თხრეტენი მასხათი ვაგხადე ჩემი ფე-
 ფელა!... აფუსს!... კაცო, ამ ხალხეციკებმა ყველანი მოხა-
 რეს, ყველანი თავის პლათორმაზე დაყენეს და, ნეუფე-
 ლი, ამ ციკლონის პლათორმაზე დაყენება ისე გაუწენ-
 დათ! განა რა ვახდა ეს ციკლონია, თუ მიხელობია!!!
 გოგია.

ს ა მ რ ე ჯ ვ ე ლ ო ს ე ს ს ი

ბავშვებმა ცკი იცის...

ე რ თ გ უ ლ ი

მასწავლებელი (მოწაფეს):— ერთმა კაცმა შიო-გო ოცდასხუთი ათასი მან...
მოწაფე (წამოაძახებთ):— ალბაღ სამერწველო სესხის ობოლგაცა ჰქონებო!

— რა ვალარდებს გულს ნუ გაიტემა ანდენ გაკირვების და ზარალის შემდეგ, ენებ ბედმა გაკვირვების და ოცდასხუთი ათასი მანეთი შიოთო იყოღე **ინდუსტრიული ზამისის სესხის ობოლგაცა.**

გ ა მ ო ც ღ ე ზ ზ ე

პროფ. ალგებრა კარგად არ გცილინათ, მაგრამ თუ ერთ ამოცანას შეადგენთ და გამომიყვანთ კარგ ნიშნის დავისემა.

აბიტურენტი (კრატა ხნის შემდეგ):— ერთი ამოცანა მზად მაქვს, ბატონო!

პროფ. ბატონოს ნუ მეძახით, თორემ კოწია გაჯავრდება. სიჭკიო.

აბიტურენტი (თავისთვის): თუ ჩემი ამხანაგი ხარ, რალას მწვალებ შე დალოცილო? ხომ იცი ალგებრის არაფერი გამოგება? დამიწერე სამი და გამოძიე ასე უნდა ვთი ამხანაგობა. (პროფესორს):— ამოცანა ასეთია: მასწავლებელ ალექსანდრე მეგალობლიშვილს უძალესისათვის მოსამზადებლად აყვანილი ჰყავდა 18 ჯგუფი მოწაფე; თითო ჯგუფში იყო 15 კაცი; თითო კაცი იხდიდა 45 მანეთს. ამ ფულებიდან მან იყიდა ერთი სახლი 4.000 მანეთად; დანარჩენი კი ოჯახში დახარჯა. ამოცანა გვეკითხება— რამდენი დაუნჯარავს ალექსანდრეს ოჯახში?

პროფესორი (სიხარბით გამოაზელო):— მაგ ხომ ართიმეტიკა! შე ალგებრაში უნდა ჩამაბარო გამოცდა!

აბიტურენტი:— გვაღბოვეთ. ამხანაგო პროფესორო! ბოლოს ალგებრაეც მოაყვება. (ანგარიშობს დაუაზე): სულ აიღო 12.150 მან. შეგებმა 8.150 მან.

პროფ. (გამოცდა ავიწყლებს):— ოჰ! რას ამბობ, კაკო! 12.000 მანეთი 3—4 თვეში? მსოფლიო რეკორდი! პირიბარის სასწაულია... შე პროფესორი ვერ ათასს მანეთის თარიმეტ თვეში ვერ ავიღებ... ეს პირდაპირ უსამართლობაა.

აბიტურენტი (სარგებლობს პროფესორის ათულეებით და ცდილობს დაეკიწოს გამოცდა):— დიბა! უსამართლობაა, ამხ. პროფესორო, 12.000 მან. შემოსავლი და „ნალოგი“ კი არც ერთი კაპეიტი. მაშინეში სამტრედიაში მყოლი, ან დამსახურებული მიკიტანია. წელიწადში ხუთი ათასი „აბარობი“ ღეჭს და 1.500 მანეთი „ნალოგი“ შეაწერეს... ალექსანდრე კი ამდენს ღებულობს!

ეს კიდევ რა არის!— მომავალ წელს სხვა საგნებზე მე უნდა ვასწავლო. ისე რომ შემოსავალი კიდევ ემატება. ასე და ამგვარად აქ არის პროგრესია, პროცენტები და ალგებრის ყველა დანარჩენი მოქმედებანი, რომლებიც მე ნაკლებად ვიცი.

პროფ.— აი, უსამართლობა კვლავაში აყვანილი. მოწაფეებს კლასების რიცხვი შეუცოტეს; იმ გეოაგურის სწავლობენ, — ბრეტატებს მინც აძლევენ — უფლებდა აქვს განაზრობოს სწავლა უნივერსიტეტში. ამხანაგებენ, ფულს ახდენებენ, სწავლით კი ვერაფერს ასწავლიან, აი, თუ ვინდა, ამ ვიციის თაჟს რომ ჰჭიხთ, ყველაფერი იცის, მაგრამ სინამდვილეს არაფერი არ იცის. ცხრა წელიწადს არაფერი არ გაუკეთებია...

აბიტურენტი (ზეწუნთ):— ბატონო ამხანაგო! ხვალ გეომეტრიაში მაქვს გამოცდა და თუ შეიძლება მალე გამოიშვი.

პროფ. ჰო, წაიღ... სამი იქნება (აბიტურენტი გახარებული გამოდის)... 12.000 მანეთი... ვისად კიდევ მტკ... 15 მან. გამბრავებული 180 მოწაფეზე. უუუჰ, რამდენი! პირდაპირ მსოფლიო რეკორდი... უსამართლობა კლებში აყვანილი... დაუშვებელია...

მისი თვალსაზრისით

557

ლშვილი

როგორ ეგვიანება ბიუროკრატს თავისი თანამშრომლები

„პ ა ტ ი ვ ი ს ტ ე მ ა“

ყოჩიფელს დევიჯერებდი, მარა ძველებურ—ჩეენ-ბურ—ქათველიურ პატვისცემა თუ ფულში გაყილი-დენ, ეკა არ მეგონა სწორეთ!

აგერ გაცტეთი ახლა რაფერ დემემართა ეგი ამბა-გი:

ქალაქში გეახელით, ჩემო ბატონო, ამ ზაფხულში; ბალან მსახურობს, შენ ხარ ჩემი ბატონი, იქნენ. სიმათ-ლუ გითხრა—პირველდ ვიყავი ქალაქში და ჩემმა ბიჭმა მითხრა:—თუ შე ეერ დავცხდე სტანციაზეო, ანდრეზი გეცნება ჩემი, აჩენენ კონას და ქე მოგატრიხინებს ჩემამ-ლე შაურითო.

ავაწყვე ბარე-პარხანა; ხვირაგენ, კალათი—და გო უღეტი ერთ მშენიერ ღღეს ქალაქისაკენ.

სიმათლუ გითხრა—ქე ვიმეზაერე გეარიანათ. ჩეე-დი დლას ქალაქში და ჯერი კილი არ დამდარა. ხე-რიანდ პოეზი, რომე შაოვარდა ეინცხა ყახხი ვაგონ-ში და მეუბნება:—ხაბაკი ხომ არ გინდა წაგილოვო?

იმე, შე დალოცვილო, რავა ამ მინდა, თუ ქე მაგის-თანა სიკეთეს მიზამ!!! უარს რავა გეტყვითქვა!—ვეთხარი, დაავლო ხელი. შენ ხარ ჩემი ბატონი, ამ ჩემს ხვირაგინაჲ, კალათებს და მეიგლო ზურგზე, მიეყობი უკან. ეფექრობ:—ამ დალოცვილ ქალაქში კილი ქე ცოდინენ ახანურის პატვისცემაოქვა!

ჩამუველით ვაგონიდან სტანციაში თუ არა, მოვარდა მეორე ეინცხა თეთრი ფართუკიანი, გულზე დიდი მენ-დალი ეკიდა ჩეენი ცხონებულ მამასახლისის პოპოშნი-კივით; ეცა ამ ჩემი პატვისცემელს ხელში და დოუწყო ქირავი ხაბას:—რავა ბედედ შენ ამის წაღებას? ეგი მე უნდა წოულო მაგასო!

— იმე ვადავირე კაცი! ეგი ნამეტანი პატვისცემა იქნება. თქვენ ნუ შეუწხდებით, მაგან წამომიღოს, არა უშხეს-თქვა, —ეუბნებენი მენდალანს!

არ შეცემის ქირა არ ესმის არც ერთს. ებღღენა მენდალიან-ფართუკიანი და მოურთო თავში ჩემი ხაბა-კის წამომიღებს. შეიქნა ჩხუბი—არა მე უნდა წვილო, არა მეო!

ეუბნებენი ორეეს:—რახე ჩხუბობთ ბიძია? რადგან ანე გამოარებული გინდათ ჩემი პატვისცემა, ნახეეარ გახე ერომა წამილეთ და მეორე ნახეეარზე—მეორემ-თქვა!

მარა შენც არ მომიკვეთ! დოუწყეს ამ ჩემს ხვირა-ჯინას ქირავი აქეთ-იქეთ და ქე მიმამტერიეს შით ღვი-ნიანი დოქი, კვერცხები და კვანწარახინანი პოთილი!

გამოლოტა ხელში ხაბაკი მენდალიანმა, მეიგლო ზურგზე და მიაჩინილეს! სწორედ გითხრა ქე მომივიდა გული. ეგი პატვისცემა კი არა, ვალანძღვა გამევიდა ჩე-მი. გამეიტანა სტანციის უკან, დაავლო მიწაზე და მეუბ-ნება:

— შე! აწი შენ წვილ და მალე გამისტუმრე ფული მომეცი!

— ვაი!—ქიარ დავლე ხარხაა!—კაცი მე მეგონა პატვის ცემედი და სახლამდე მიმიტანდი ამას,—და ფულს რავა მთხედ აქანე გამოტანისათვის? იმ კაცს რომ გამო-ლოტე ხელში, რას ერჩილი? იქნება იმას მიეტანა სახ-ლამდე!?

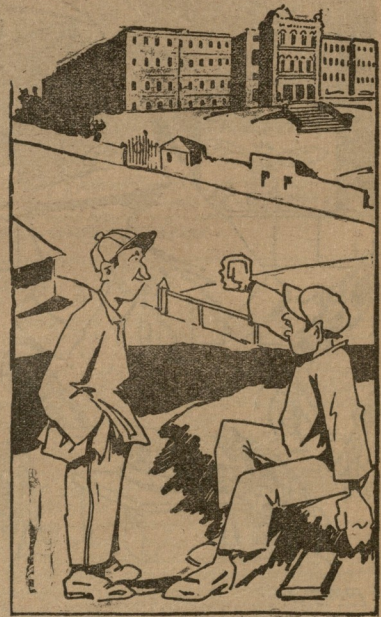
— თუ! შენ ვადარეული ხარ ეინცხა ხარ! რა დროს პატვისცემა? მე ამის მოხელე ვარ აქანე. მე ნასილიკი და არტელის წვერი ვარ, ოგი ქე ჩუქეთა კაცი იყო—არა წვერი და აქანე მუშაობის უღლება არა აქეს და იმიზა

წავართვი ხაბაკი! მალე ქენი. მანათი მინდა, მგრქარება!—რას ვიზამდი? ეერიფერი ეერ ვიქეი უტხო კაცმა. ამოვი-ღე გამოჯრევილი მანათი და მივეცი. მივიკილე ზურგში ჩემ ხვირაგინე - კალათი და გოულდექი გზას.

ეგია ახლა სამართალი? მე მეგონა პატვისცემათ მი-ქნეს ყოჩიფელი და თურენ ნუ იტყვი—ფულის გულიზა კლავდენ ერთმანეთს, თვარა შენი პატვისცემა ფეხებზე ეკიდათ! დამიმტერია ხაბაკი და კილი მანათი ქე წვილო ორ ფეხის ნაბიჯზე! მანათათ დღეენით მევედი ჩეენ სოფლადან მუხინანის სტანციადემ! ამოვივარდათ ოჯა-ხი...!

ბალაგან.

უნივერსიტეტის აუზი

— რა დავემართა? რახე ვაჯავრებულხარ?

— იმის ოჯახი დაიქცეს, ვინცამ საქართველოში უმაღლესი უნივერსიტეტი გახსნა, თვარა ქე ვიქნებოდი მოხსენებელი; ნუ გემინია, საზღვარგარეთ ეერ გამავაჯ-ნიდა მამა ჩემი!

გამოცდაცე

მასწავლებლები: — რა, ან ვინ უფრო სწავლია ამ ქვეყანად?

მოწაფე: — ყველაზე უფრო სწრატი მიხანძრეები არიან.

მასწავლებლები: — როგორ?

მოწაფე: — თუ საღმრთო ცეცხლი გაუჩნდება სახლს, შინობის დაწვისთანავე იქ გაჩნდებიან.

მასწავლებლები: — უფრო მეტი სისწრაფე არ იცი?

მოწაფე: — თბილისის ელემენტები.

მასწავლებლები: — დამბიტკიცეთ.

მოწაფე: — ესთქვათ — თქვენ დაგვირდით რომელიმე დაწვესებულების გამოძახება.

მასწავლებლები: — ელემენტით უფრო ადრე მიალწვეთ მიზანს, ვიდრე ურთობით წახვიდეთ თქვენთვის საჭირო დაწვესებულებაში.

მოწაფე: — (რა თქმა უნდა, თუ მეელსმენე ვინმეს არ ვარწმუნებ, ანდა ცუდ გუწებაზე არ არის და არ შემოგვეკუროთ).

მასწავლებლები: — ესენი მართალია, მაგრამ კიდევ უფრო მეტი სისწრაფე არ იცი?

მოწაფე: — როგორ არ ვიცი! სახლში მწოლიარე მძიმე ავითმყოფისათვის გამოძახილ ექიმის მოსვლა.

მასწავლებლები: — ეს როგორ?

მოწაფე: — როგორც ვასულ წელს მასწავლებელს კონსოგრაფიდან — დედა-მიწა თავბრუ — დამსხმელ სისწრაფით უტრიალებს თავის ღერძს გარშემო მზის ამოსვლიდან — ჩასვლამდე.

მასწავლებლები: — დილით რომ ექიმს გამოუძახო ავითმყოფის სანახავათ მზის ჩასვლამდე აუცილებელია მოვი.

მოწაფე: — მაშასადამე: განა ამაზე მეტი სისწრაფე შეიძლება?

მასწავლებლები: — კმაყოფილი დარჩა პასუხებით და მოწაფე შემდეგ კლასში გადაიყვანა.

მ. ხაქარელი.

თბილისის აღმასკომის სავალდებულო დადგენილებით თანახმად, ძალის პატრონები ვალდებული არიან ძალღებებს პირბაღე გაუკეთონ. (რეზო გაცის მიხედვით).

ძალის პატრონი (ძალის): — შე გასაცოფებელი, ვერა ხედავ გაქურდებს, და შენ კი კუდავ არ აქანებ? ძალდი (ნიშნის მოგებით): — ხია შენწე! რატომ ამიკარი პირი ამ ბადით? სულელი ვარ — თავი შევიწუხ-ხო? , რაც მოვივა დავითათ, ყველა შენი თავითაო“.

პასუხვებლის ლიონი

(ილიასებური)

მისთვის ვმღერო, რომ ვიმღერო, ვით ვრ:წველმა ვარცვანმა; მე ამ ქვეყნით მასწავლებლათ ირ:მავლინა პოლიტანმა.

მე დამწიწეს მასწავლებლათ და ფულს მაძლევს „ნარკომპროსი“.

და ვარ მათი მე უფროსი, მოწაფეებს მე ვასწავლი

„ნარკომპროსის“ დავალებით, რიტომ მაქვს ეს ხელობა, რომ ერისა სამხატბროში მებრ ვნაზო სარგებლობა.

ერის ფული ჩემათ მანდებს, და მით ჯიბე მეცხებოდეს; მის ბედით თუ უბედობით პატერი არ მაკლდებოდეს.

და როდესაც მოწაფეებს, ვითხოვთ ხოლმე საზაფხულოთ;

გამოცდებს თან გავაყოლებთ... ვინ ამზადებს მათ უფულოთ?!

მე ვამზადებ, მე გამოცდი შემდეგ ჯგუფში, რომ ჯდებოდეს. ისა სჯობს, რა ჩემი ლუკმა, ჩემსავ ჯამში ვარდებოდეს.

მასწავლებლების ყველას ვიცნობ, მიჭამია მათთან პური; ერთმანეთს არ ულადატბით. ასეთი გევექს სამხატბრო.

პო-და! ჩემებს მე ვამზადებ ყველას მოაქვს დროზე ფული, მოწაფესა სუსტს თუ ძლიერს არხიებით ჰქონდეს გული.

და აი მეც მიტომ ვმღერო. მხიარულია; ჰერი ჰერი! მებრამ დაღვა სექტემბერი — და გულს მიკლავს ეს იანერი!

ხაშურელი შშიაო.

ბ რ ი

„მინუტი“

ნუსა და რუსა შეხედენ ერთმანეთს, ნუსა იყო ყოფილი მექანიკოსის კოლე.

რუსა—თევზის მოვარისა.

— მე როცა დავინიშნე, ჩემს საქმურ ქარხნის პატრონი იყო. მიზარდი! უზრუნველი ცხოვრება მექნებოდა, წყვილი პარიზში, ლონდონში, ბერლინში, ნიუ-იორკში—აქეთ და იქით. მაგრამ რა ღამესაც გავთხოვდი, იმ ღამეს ჩამოვადგეს ბოლშევიკებმა მექარხნეების ბედი ტახტიდან, ჩემმა ქმარმა მხოლოდ სულია გადაირჩინა ჩემდა საუბედურო.

— ჩემმა ქმარმა კი—დაიწყო რუსამ, თითქმის ყველაფერი შეინარჩუნა. მართალია ძალიან ემდურის ბოლშევიკებს, მაგრამ ვერ ვატყობ რომ სამდურავი ჰქონდეს—ისევე ვაჭრობს თევზით და ფულიც საკმაოდ აქვს.

— ამასთანავე—განვარდა ნუსამ,— ჩემი ქმარი მეტად ცუდი კაცი გამოდგა: ალარსად გამიზო, ალარავითან დამოლაპარაკა, არც ჩამავო, არც დამხურა და ალარე მაქმამ რამე: გასულკვალამზებდი და შენი კავალრების თაფი არა მაქვსო. ქორწინების პირველ დღეებში მხოლოდ ორჯერ მოვასწარ სებათან გასიერებდა... იხ ეხლა, მიყურე, საფრთხობლან დავეჩვენახეს: ჩემი ქული ჩიტებისაგან ვარჩინოლ უხემიქვრიტესა ჰკავს, პალტო—მამა ანტონის ძეგლის ძველ ანაფორას და „ტულულები“ ხომ... არც ქალმებსა ჰკავს, არც ფლოსტებს, არც ქოშებს. ერთი სიტყვით, რაღაც, ბავშვებისაგან ცუდად დაწუნულ კალიათებსა ჰკავს. სახეც, ხომ ჰხედავ—ცარიელი უჭრებოდა ვარ. მერე, როცა იცოდე რა ლამაზი ვიყავი!

— ვარე გეძეკვა, შენი ქმარი და ვერ გაუკარო?

— სად წაიყო?

— ლამაზი ყველგან ზგას იზოვის.

— მერე მე ეხლა ლამაზი ვარ?

— რა საშინელება!

— ჩემმა ქმარმა არ მიმიყვანა იქმდე, როცა ცოტად მაინც მოვეუთბულეყავი. ჩემს გამოკეთებაში ის თავის უბედურებასა ჰკავდას, რომ მჭირდეს საშეაღება, ცოტად მაინც დავიბრუნე ჩემი წარსული სახე—რას დაუდგო ჩემი ქმარს! სად არ წამიყვანდნენ მაშინ კავალრები!..

— ოჰ, როცა იცოდე, ნუსა, ამ მხრივ რა ბედნიერი ვარ!

— როგორ?

— აი ხომ ხედავ: შიდათა უკანასკნელი სიტყვა ჩემს ტანზეა აღებული ფარეულბობით! მერე რა ვკავალრები, რა სურსომა, რა ღირს ვატარებმა!

— ქმარი არ გიშლის?

— სრულიადაც არა.

— რა პატიოსანი კაცი ყოფილა!

„თელავის შინამრეწველთა კლუბის აბრის და განცხადებებს დამწერის მტერი ვერაფერ წაიკითხავს.“
(მთხერიანთა საუბრიდან)
(ლოს მინტვითი.)

ჩამოსული—უკაცრავად... სად არის აქ შინამრეწველთა კლუბი? უსასბი: აი ეგ უნდა იყოს! სახელიც დაან ნამდვილი დაურქმევიათ—შინამრეწველთა. ხალხსა სწევლიან რა-ღა და სახეირის კი არაფერს უჩვენე-

— სადაც კი მოვისურებე გამიშვებს, რამდენსაც კი ვისიხოვ, მომიცემ ფულს, არც ვისთანაც საიარულს მიშლის და—წარმოიდგინეთ—იმდენად პატიოსანი და სენდისიანი აღმაიონა, რომ ერთხელ მომასწრო კიდეც სხვასთან გახურებულ კოცნაში და თავი ისე მომარგენა, ვითომ ვერც კი დავინახეო.

— რა პატიოსანი კაცი ყოფილა! რა ბედნიერი ჰყოფილხარ! ასეთი ბედნიერება მხოლოდ ზღაპრებში წამიკითხავს...

— ზღაპარი არ გეგონოს. პატალო სმართლეა!

— აღზად შენი ქმარი სოციალისტია.

— სრულბობათაც არა! ისე ეჯავრება სოციალისტები რა!

— ჩემსას სოციალისტებიც ეჯავრება და არც მაგისთანა პატიოსანია.

— რატომ არ წახვალ ეწინააღმდეგეში?

— ეწინააღმდეგე რას მიწველის? გამასულეებს, როცა ვისმე მოვეწონო.

— გაგანთავისუფლებს ქმრისაგან.

— ეგ ხო მეტი შემბოლოან: გაგიტყვი და აიარ მივალ შენ. მაგრამ სად წაივალ? რალამ მაქსოვროს?

— იმშულად და იტხოვერ.

— შენა მუშაობ?

რუსა გახუმდა.

— მე შენისთანა ქმარი მენატრება მხოლოდ... მაგრამ მუშაობაც რო მოვინდომო, ვინ მიიღებს ჩემისთანა საფრთხობლან საშსახურში? ჩემი ყურები მომწონებათ, თუ ნიკაპა?!

— წარბოვლებენ, ნუსა, რომ ზოგჯერ ეგეტე ხდება...

— რა ხდება?..

— ისა, რომ საფრთხობლანს იღებენ საშსახურში ვისმე დასაფრთხობათ. აი მაგალითად: ერთ გამგეს ლამაზი მემანქანე ჰყვანდა; მემანქანემ გამგეს სიყვარულზე უარი უთხრა; გამგემ იგი დაითხოვა და მის ალავას კუხიანი მიიღო.

— რათა?

— გამოსაჯავრებლად.

— გაზაფხულის შემდეგ არ მინახავხარ... როგორ გასუქებულხარ ამ მოკლე ხანში! აღბაღ აგარაკე იყავით სადმე?

- აგარაკე არ ვყოფილვარ არსად!
- მაშ როგორ?
- გამგეთ დამნიშნეს და...
- ჰა! აწ ყველაფერი ვიცო... განმარტება აღარ არის საჭირო!

- მეოე!
- შერე და ის ლამაზი მემანქანე მივიდა და თანხმობა განუცხადა გამაგეს სიყვარულზე.
- მიიღო ისევ სამსახურში?
- არა.
- რატომ?
- იმიტომ რომ ცოლად შეირთო.
- ისე რომ კუზიანს შერჩა სამსახური არა?

- არა.
- როგორ?
- ისე რომ კუზიანი დაითხოვა და ისევ ის ლამაზი ქალი დასვა იქ.
- რათა?
- უნდა გავეყარო და ეგ საცხოვრებელი მაინცა ჰქონდესო.
- თუ ჩემი სამსახურიც დროებით იქნება, რაში გამომიდგება?

- რატომ არ გამომიდგება: მანამ ეს, დავი-ღარაბები გათავადება, მანამ ვამე თაფლის თვეებს გაათავებს, მენც მოკეოლები და ეინ იცის, იქნებ შემდეგი თვე შერც დაგეთაფლოს...
- მაინც შენს ბელს ვერ დავეწვეი.
- ნეტაი შენ!
- ცდა ბელის მენახევრეა... სინ-ჯე!

ფაშანგი.

„დასასურებელი დირიჟორი“

მედიანა (ქალბატონი ევროპისა): — ვაჟა ყუბ ჩემბერლენით! ჩინებული დირიჟორია — სხვაღვთა ქვეყნების მემუსიკეი ისე შეხმატკილებულა, რომ დიდებულად გამოუღოს ფოკსტროტი.

ქალბატონი ევროპისა: — ღვეწ ყურუი ვარგად არ გეხმით... ეს სიბერის ბრალია, — თორემ ვარდასვლენაში და ნიუანსებში საზარელ დისონანსებს შეამჩნევდით!